

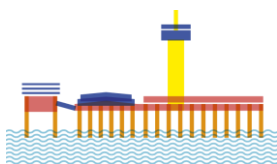

Kwaliteit van de leefomgeving als sleutel voor een toekomstbestendige stad

Jaarverslag 2017

Platform STAD

denken, doen en debat over stedelijke ontwikkeling & architectuur in Den Haag

Inhoud

Voorwoord	3
Platform STAD	4
Programma 2017	5
Programma 2017: activiteiten	7
Communicatie	8
Partners	10
Financiën	11

Voorwoord

Platform STAD heeft in 2017 gezicht gegeven aan hoe er in de stad over de ruimtelijke ontwikkelingen in Den Haag wordt gedacht. We deden dat met onder meer openbare *STADgesprekken*, besloten *STADconsults* met experts en met een Ontwerpmanifestatie. Al deze bijeenkomsten leverden vaak nieuwe perspectieven om de leefkwaliteit van Den Haag te behouden en te versterken en leidden ook tot concrete aanbevelingen aan hen die verantwoordelijk zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van Den Haag. De aanbevelingen zijn via de eigen website en sociale media van Platform STAD en met artikelen in landelijke en lokale media verspreid en verder gebracht.

Met Platform STAD hebben we in 2017 vooral aandacht gegeven aan de onvermijdelijke groei van de stad en hoe dat ingrijpt op de kwaliteit van de openbare ruimte. Hoe blijft de kwaliteit van de leefomgeving en openbare ruimte op peil in een stad die verdicht? Hoe blijft het evenwicht tussen bebouwde en onbebouwde ruimte in balans? De sleutel voor slim verdichten ligt doorgaans niet in meer van hetzelfde maar in innovatieve transformaties van de beschikbare ruimte. Voor die opgave heeft de stad mensen nodig die veel verschillende invalshoeken laten zien. Platform Stad organiseert het samenkomen van deze betrokkenheid en deskundigheid en zorgt voor resultaten die werken. We hebben in 2017 versterking gezocht en gevonden met professionele partners die onze doelen graag ondersteunen. Die betrokkenheid willen we in 2018 en daarna verder ontwikkelen om zo een steeds breder en nog actiever Platform te zijn dat onophoudelijk initiatieven neemt voor sprankelende gesprekken, het genereren van innovatieve ideeën en het opstellen van kwalitatief hoogwaardige adviezen. Alles omwille van de kwaliteit van leven in Den Haag.

Peter Vroom
voorzitter

Platform STAD

Platform STAD organiseert en stimuleert het denken, doen en debat over stedelijke ontwikkeling en architectuur in Den Haag.

Als onafhankelijke stichting is Platform STAD de plek waar het gesprek over de stedelijke uitdagingen van de stad gevoerd wordt, op open en kritisch-constructieve wijze en met ruimte voor inbreng van alle verschillende partijen.

In haar werkwijze en samenwerkingen bevordert Platform STAD cross-sectorale samenwerking en afstemming tussen disciplines en tussen beleid, praktijk, onderzoek en ontwerp.

Platform STAD houdt partijen een spiegel voor, en geeft gevraagd en ongevraagd advies. Daarnaast maakt Platform STAD de bestaande energie en programmering van partijen in Den Haag beter zichtbaar. Platform STAD bereikt haar doelstelling door het organiseren van openbare STADgesprekken, door verdiepende STADconsults met experts, en stimuleert het debat in de stad en in de media door spraakmakende kwesties te publiceren.

Platform STAD wordt gesteund door meerdere overheden en stakeholders uit Den Haag. Daarmee vervult het platform in Den Haag een intermediaire rol tussen beleid, politiek, kennis en praktijk. De activiteiten van Platform STAD agenderen relevante stedelijke opgaven, stimuleren een openbaar en transparant gesprek en besluitvorming daarover, en dragen zo bij aan een optimale kwaliteit van de leefomgeving in Den Haag.

In 2017 heeft Platform STAD een groter bereik gekregen in Den Haag, wat onder andere blijkt uit de opkomst bij activiteiten en uit het mediabereik in de stad. Daarnaast heeft Platform STAD zich in 2017 nadrukkelijker als onafhankelijk en neutraal platform gepositioneerd, door ook (politiek) gevoelige thema's te agenderen, door de directeur de gespreksleiding op bijeenkomsten zelf te laten invullen en door via STADconsults met experts feedback te geven op gemeentelijke beleidsnota's.

Platform STAD:

- agendeert de stedelijke opgaven van Den Haag, en organiseert en stimuleert debat;
- ontwikkelt en deelt kennis om het debat op een hoger niveau te voeren;
- biedt een platform voor actoren in het stedelijk veld en stimuleert afstemming en samenwerking;
- maakt programma en energie over stedelijke ontwikkeling in Den Haag beter zichtbaar

In het behalen van haar doelstellingen richt Platform STAD zich voornamelijk op:

- professionals, bestuurders en ontwerpers werkzaam bij stedelijke stakeholders
- ambtenaren, raadsleden en bestuurders van lokale, regionale, provinciale en rijksoverheden
- studenten en medewerkers/docenten van stedelijke opleidingen en kennisinstellingen
- bewoners en belanghebbenden, initiatief- en projectgroepen op gebied van stedelijke ontwikkeling

Platform STAD is een stichting met een bestuur op afstand. In 2017 heeft een bestuurswissel plaatsgevonden, en is het bestuur daarnaast uitgebreid met een extra bestuurslid. Het bestuur bestaat nu uit:

- Peter Vroom (voorzitter), Haagse Hogeschool
- Mariet Schoenmakers (secretaris), Stedenbouwkundige

- Aad Bouwhuis (penningmeester), Bouwhuis Vastgoedadvies
- Jeroen Geurst, Geurst en Schulze Architecten

De stichting Platform STAD heeft per 2017 een professionaliseringslag gemaakt naar de rol van werkgever. De directeur, Joeske Baris, is in dienst getreden van de stichting. Zij werkt aan de positionering van Platform STAD, aan de samenwerkingsverbanden in de stad en aan een programmering waarin de stedelijke opgaven van Den Haag verder gebracht worden. De directeur wordt ondersteund door een projectleider, Judith Schotanus, in 2017 ingehuurd als ZZP-er die meewerkt aan de voorbereidingen voor het programma en de communicatie verzorgt. Eind 2017 is een vacature uitgeschreven voor een aanvullende projectleider. Daaruit voortvloeiend treedt per 1 januari 2018 Carolien Schippers in dienst van Platform STAD.

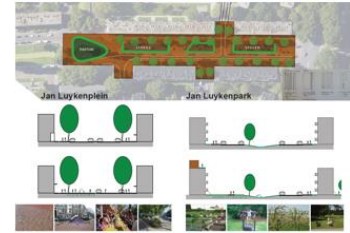
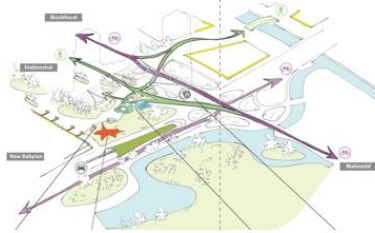
Programma 2017

Platform STAD focuste in 2017 in haar programma op de kwaliteit van de leefomgeving in een verdichtende stad, en op het ontwerp, gebruik en de beleving van de openbare ruimte. De kwaliteit van de leefomgeving is relevant omdat hier ontmoeting en uitwisseling plaatsvinden, en opgaven als mobiliteit en klimaatadaptatie samenkomen. In 2017 hanteerde Platform STAD drie *Dossiers* waar activiteiten en artikelen gestroomlijnd werden: Publieke STAD, Klimaatbestendige STAD en Mobiliteit in de STAD.

Publieke STAD

Het thema Publieke STAD werd uitgediept in de Ontwerpmanifestatie *Publieke ruimte als ontmoetingsmotor* en publiekelijk besproken in het bijbehorende STADgesprek. Immers, het simpelweg aanwezig zijn van ruimte is niet voldoende, de inrichting kan ontmoeting uitsluiten of juist mogelijk maken. De verbeeldingskracht van ontwerpteams leverde interessante resultaten op, anders dan wanneer men locaties alleen bekijkt vanuit verkeerstechnische eisen of aantallen woningen die moeten worden toegevoegd. Een interessant recept voor verdichting en een enorme kans voor de verbinding tussen stad en natuur: verdichten én openbare ruimte vergroenen. Tijdens het STADgesprek werden diverse strategieën besproken die ontmoeting stimuleren. Rond het thema ontmoeten in de openbare ruimte is samengewerkt met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu als opdrachtgever, en de samenwerkingspartners Pulchri en STROOM Den Haag, die programma met hetzelfde thema organiseerden. Platform STAD schreef daarnaast over dit thema artikelen voor vakbladen waarin het onderwerp op de agenda werd gezet.

Een van de belangrijkste publieke ontmoetingsruimten in Den Haag is de kust. Tijdens het STADgesprek *Van wie is de kust?* stond de vraag centraal hoe de kust optimaal benut kan worden zonder te parasiteren op de landschappelijke kwaliteit. Dat mensen kunnen kiezen tussen rust of vertier langs de kust draagt bij aan een prettig leefklimaat. Verdere verstedelijking, verrommeling, slechte bereikbaarheid en vercommercialisering zijn de belangrijkste risico's die de kwaliteit bedreigen, vinden de bezoekers van het STADgesprek. De toetsingscriteria blijken echter niet toereikend.

Hoogbouw is een van de middelen om verdichting te realiseren. In het verleden heeft hoogbouw nog al eens voor flinke discussie gezorgd in Den Haag. De belangstelling onder ontwerpers, marktpartijen en bewoners was dan ook groot voor het STADgesprek *Haagse Hoogbouw* (230 deelnemers) over de nieuwe hoogbouw nota. In een expertmeeting is het onderwerp nog eens verder uitgediept. Het belangrijkste advies is om niet alleen naar de kwaliteit van de gebouwen te kijken, maar ook naar de omgeving. Experts menen dat een stedenbouwkundige visie toegevoegd moet worden. Hiermee is input voor nieuw beleid gegeven.

In Den Haag Centraal zijn meerdere artikelen over hoogbouw verschenen waarin wordt gerefereerd aan het STADgesprek en het STADconsult dat Platform STAD organiseerde.

Klimaatbestendige STAD

Een extreme hoosbui en langdurige droogte kunnen voor een miljoenen euro's aan schade aanrichten. Tijdens het STADgesprek *Den Haag Waterproof* bleek dat de urgentie voor een klimaatbestendige inrichting van de stad nog onvoldoende wordt ervaren. Ondanks een groot aantal inspirerende initiatieven die de stad behalve waterbestendig ok mooier maken, blijkt de uitvoering van een klimaatbestendige inrichting in de praktijk niet snel genoeg van de grond te komen. Het STADgesprek leverde 7 concrete aanbevelingen op. Ook in inhoudelijke artikelen op de website besteedde Platform STAD aandacht aan dit thema.

Mobiliteit in de STAD

Leefkwaliteit, wonen en parkeren horen onlosmakelijk bij elkaar, bleek tijdens het STADgesprek *'Verdichten, vergroenen én parkeren?'*. Ruimte is schaars in Den Haag en geparkeerde auto's nemen veel ruimte in beslag. De parkeernorm komt daarom vaak terug in de verschillende debatten van Platform STAD. en in het debat over parkeren werd ingegaan op de relatie tussen de Haagse parkeernormen en binnenstedelijk bouwen.

Bij alle STADgesprekken komt het proces aan de orde. Vertrouwen en een open communicatie tussen bewoners, gemeente en andere partijen is niet altijd vanzelfsprekend. Het STADgesprek *Samen werken aan Den Haag #hoedan? #zodus!* leverde 10 concrete tips op.

Programma 2017: activiteiten

STADconsult Woonvisie

11 experts, [link uitkomsten](#)

10 aanbevelingen voor aantrekkelijk wonen in Den Haag

STADgesprek Den Haag Waterproof

70 deelnemers, [link uitkomsten](#)

Sprekers: Hoogheemraadschap Delfland, Bosch Slabbers, BPD, Duurzaam Den Haag

STADgesprek Van wie is de Kust

80 deelnemers, [link uitkomsten](#)

Sprekers: Eric Luijten, Marketing Scheveningen, Stichting Duinbehoud, Haagse raadsleden

Ontwerpmanifestatie Publieke ruimte als ontmoetingsmotor

15 experts, [Link uitkomsten](#)

3 interdisciplinaire ontwerpteams ontwikkelen inrichtingsontwerpen voor ontmoeting op 3 Haagse openbare ruimtes

STADgesprek Publieke ruimte als ontmoetingsmotor

80 deelnemers, [link uitkomsten](#)

Sprekers: Daan Zandbelt, Rosalie Maas, Ministerie IenM, Tjerk Wobbes

STADgesprek Haagse Hoogbouw: Eyeline & Skyline

230 deelnemers, [link uitkomsten](#)

Sprekers: Hans Kollhoff, Ruurd Gietema, Jeroen Geurst, Joris Wijsmuller, Heijmans e.v.a.

STADgesprek Verdichten, vergroenen én parkeren?

80 deelnemers, [link uitkomsten](#)

Sprekers: Provincie Zuid-Holland, Blauwvoed, Staedion, Erasmus Universiteit, Haagse raadsleden

STADconsult Haagse Hoogbouwvisie

12 experts, [link uitkomsten](#)

10 aanbevelingen om verder te kijken dan kwaliteit op gebouwniveau en de ambities ook daadwerkelijk waar te kunnen maken.

STADgesprek Samen werken aan Den Haag #hoedan? #zodus!

80 deelnemers, [link uitkomsten](#)

Sprekers: Liliane Blankwaard-Rombouts, Werkgroep Pleinen Bezuidenhout Oost, Initiatiefnemer Groene Mient, Architecten'Kombinatie Bos Hofman, Initiatievenmakelaar, Hogeschool Rotterdam

Communicatie

Het publieke debat over de ontwikkeling van de stad vindt niet alleen plaats tijdens bijeenkomsten, maar ook in de (sociale) media. Platform STAD heeft hierin in 2017 een actieve rol gespeeld in Den Haag. Doel is dat offline en online activiteiten elkaar inhoudelijk versterken. Enerzijds om de onderwerpen onder de aandacht te brengen en anderzijds om mensen te interesseren ook actief deel te nemen aan het debat en naar de bijeenkomsten te komen.

De website van Platform STAD is de basis van de communicatie. Hierop staan alle uitnodigingen voor bijeenkomsten en worden na afloop de resultaten gepubliceerd. Ook worden blogs en achtergrondartikelen gepubliceerd over relevante onderwerpen.

De website heeft een agenda waarop ook het programma van andere activiteiten op gebied van stedelijke ontwikkeling van andere organisaties wordt aangekondigd. Via de nieuwsbrief wordt de vaste achterban van geïnteresseerden op de hoogte gehouden. Platform STAD maakt actief gebruik van LinkedIn en Twitter om de inhoud van de website breed te verspreiden. Ook worden persberichten verstuurd en artikelen geschreven voor andere media, waaronder landelijke vakbladen en de lokale Haagse media zoals AD Haagsche Courant en Den Haag Centraal. Een aantal artikelen worden doorgeplaatst op landelijke websites als Gebiedsontwikkeling.nu van de TU Delft.

4
ACTUEEL 5
ACTUEEL 13

Joris en de Stad van Ooit

Van de Haagse skyline naar de skyline van de toekomst. Joris van Oort, voorzitter van Platform STAD, bespreekt de uitdagingen van de stedelijke ontwikkeling van Den Haag. Hij stelt voor om de stad te ontwikkelen op basis van een 'stad van ooit' concept, waarbij de historische structuur wordt behouden en de stad wordt uitgebreid met nieuwe gebouwen die aansluiten bij de bestaande architectuur.

Resultaat workshop Platform Stad
Specialisten willen strengere eisen aan hoogbouw stellen

De workshop heeft geleid tot de conclusie dat er strengere eisen moeten worden gesteld aan hoogbouw om de kwaliteit van de stad te waarborgen. Dit omvat onder andere eisen aan de architectuur, de omgeving en de leefbaarheid van de gebouwen.

Den Haag gaat een koningrijken om te experimenteren met sterkere voorontwerpen

De gemeente Den Haag gaat samenwerken met andere gemeenten om te experimenteren met sterkere voorontwerpen voor hoogbouw. Dit kan leiden tot een betere integratie van hoogbouw in de stedelijke omgeving.

Debat Platform Stad

Haagse skyline straks highline

Er zijn twee manieren om de skyline van Den Haag te ontwikkelen. De ene manier is om de huidige skyline te behouden en de andere manier is om de skyline te ontwikkelen op basis van een 'highline' concept, waarbij de stad wordt uitgebreid met nieuwe gebouwen die aansluiten bij de bestaande architectuur.

Wonen in hoogbouw is voor alle partijen een linker zaak

Wonen in hoogbouw wordt steeds meer geaccepteerd door de bevolking. Dit is vooral omdat hoogbouw kan bijdragen aan de oplossing van de woningtekort in Den Haag.

happy hanky

happy hanky is een organisatie die zich inzet voor de verbetering van de leefbaarheid in Den Haag. Ze ondersteunt initiatieven die bijdragen aan een betere stad voor iedereen.

Platform STAD in de media:

Vastgoedmarkt: [10 aanbevelingen voor Haagse woonvisie](#)

Den Haag FM radio, Nieuwslicht: uitgebreid interview met Joeske Baris, directeur Platform STAD

Kennisportaal Ruimtelijke adaptatie: [Den Haag Waterproof](#)

Omroep West radio, Haagse Bluf: [interview naar aanleiding van debat Van Wie is de Kust](#)

Boekman #111 Kunst en de publieke ruimte: Ruimte maken op het Spuiplein

De Architect: [Ontmoeten in de openbare ruimte, drie ontwerponderzoeken in Den Haag](#)

Pulchri catalogus tentoonstelling ONTMOETEN: Maak van de publieke ruimte een ontmoetingsmotor

Gebiedsontwikkeling.nu: [Tweede uitgave StraaDKrant, de straat voor een beter leefklimaat](#)

Den Haag Centraal: Haagse Skyline straks Highline

Gebiedsontwikkeling.nu: [Haagse Skyline straks Highline](#)

Haacs.nl: [Hoogbouw, terug naar de needle strategy van Rob Krier](#)

Gebiedsontwikkeling.nu: [Hoogbouw, terug naar de needle strategy van Rob Krier](#)

Gebiedsontwikkeling.nu: [Parkeernorm Den Haag beperkt bouw betaalbare woningen in binnenstad](#)

Gebiedsontwikkeling.nu: [Herontwikkeling Binckhorst, niet vertrutten maar authentiek, spannend en divers](#)

WEBSITE	bezoekers	Weergaven
totaal	13.807	30.561
Gemiddeld per maand	2.124	4.702
Ten opzichte van 2016	+ 92 %	+ 89 %

NIEUWSBRIEF / UITNODIGING	geopend	% geopend
Gemiddeld per nieuwsbrief	880	40 %
totaal	14.078	
16 nieuwsbrieven / uitnodigingen verstuurd. Totaal aantal abonnees eind 2017: 2400		

TWITTER	interacties	Weergaven
Totaal	1.092	187.218
Gemiddeld per maand	91	15.602
Totaal aantal volgers eind 2017: 611		

LINKEDIN	Weergaven
Totaal	19.462
Gemiddeld per maand	1622
Aantal volgers eind 2017: 127	

In 2017 heeft Platform STAD een communicatieadviseur ingehuurd om een professionaliseringslag te maken. De doelgroep en positionering van het platform zijn geanalyseerd in een communicatieplan. De aanbevelingen die Platform STAD heeft verwerkt leiden onder andere tot een efficiënter toonzetting van de artikelen op de website, tot het (laten) schrijven van spraakmakende *Kwesties* (zoals een inhoudelijke oproep van de stadsdeeldirecteur Escamp) en tot een doorontwikkeling van de website.

Op de site werd de indeling in *Dossiers* losgelaten, en wordt nu een duidelijker onderscheid gemaakt tussen programma dat Platform STAD zelf organiseert en programma van andere relevante organisaties in Den Haag. Dit moet leiden tot een meer herkenbare communicatiestijl en een overzichtelijkere website. Daarnaast maakt de toevoeging van de *Kwesties* mogelijk dat Platform STAD ruimte maakt voor kritisch-constructieve en innovatieve invalshoeken op de stedelijke ontwikkeling van Den Haag, maar zelf haar neutrale, agenderende en verbindende rol kan behouden.

Partners

Platform STAD probeert efficiënte samenwerkingen met andere organisaties aan te gaan. Dat levert verrassende nieuwe verbindingen en kruisbestuiving op. Platform STAD heeft vaste partners die regelmatig bijeenkomen. Er wordt op basis van de inhoud van het programma samengewerkt en daarnaast wordt op basis van de inhoud van het programma samengewerkt. Rond het project 'Ontmoeten in de openbare ruimte' is intensief samengewerkt met het Ministerie van IenM, Pulchri en Stroom.

STADkring

Platform STAD heeft een kring samengebracht van stedelijke partijen die zes keer per jaar op initiatief van Platform STAD bijeenkomen en meedenken over de opgaven van Den Haag en de programmering van Platform STAD. Deze *STADkring* bestaat uit tien leden: de BNA Haaglanden, het Haags Architectuur Café, Stroom, Het Nutshuis, IM Binck, Dag van de Architectuur Den Haag, Haagse Bodem, Vrienden van Den Haag, Stadsambassade Den Haag, Duurzaam Den Haag en ICX. Samen met deze partners werd het STADgesprek *Samen stad maken #hoedan #zodus* voorbereid en ingevuld.

STADpartners

Platform STAD heeft in 2017 een netwerk van marktpartijen bijeen gebracht, die het platform inhoudelijk en financieel (vanaf 1 januari 2018) steunen. Deze tien *STADpartners* vormen een netwerk van bevlogen marktpartijen die hun kennis en visie op de stedelijke ontwikkeling van Den Haag willen delen en agenderen. Met de bijdrage van deze tien STADpartners verbreed Platform STAD bovendien haar financiële basis.

Met de STADpartners wordt tijdens twee bijeenkomsten per jaar strategisch nagedacht en gedebatteerd over toekomstige stedelijke ontwikkelingen van Den Haag. Enkele bestuurders van de gemeente Den Haag zijn als gast bij deze bijeenkomsten aanwezig. Begin 2018 vindt de eerste bijeenkomst van de STADpartners plaats.

Platform Stad en Wijk

Kennisinstellingen zoals de Haagse Hoge School zijn belangrijke inhoudelijke samenwerkingspartners voor Platform STAD. Hun kennis en expertise brengen zij in tijdens bijeenkomsten. Studenten werken mee aan onderzoeken. Platform STAD is daarnaast op uitnodiging van de Haagse Hogeschool aangesloten bij het *Platform stad en wijk*, een consortium van kennispartijen die samenwerken aan de opgaven van de stad waaronder Den Haag.

Financiën

Platform STAD ontvangt een subsidie van de gemeente Den Haag. Het bedrag wordt aangevuld doordat Platform STAD een aantal activiteiten in opdracht organiseert, steeds onder de voorwaarde dat hierbij de onafhankelijke invulling gewaarborgd is. Met de inkomsten worden de organisatie en inhoudelijke voorbereiding van de activiteiten, de communicatie en de kosten voor de debatten zoals zaalhuur, techniek en catering bekostigd.

De Jaarrekening met de verantwoording van de besteding van de subsidie is bijgevoegd bij dit Jaarverslag.